

Idéprogram 2024-2027

Svenska Diabetesförbundets idéprogram, som beslutas av riksstämman, uttrycker hela organisationens samlade intressepolitiska inriktning med fokus på den kommande riksstämpelperioden avseende åren 2024-2027.

Idéprogrammet omfattar de gemensamma frågor och mål som vi tillsammans inom hela Svenska Diabetesförbundet arbetar med och lägger extra vikt vid de kommande tre åren. Idéprogrammet utgör också grunden för Svenska Diabetesförbundets verksamhetsplanering, där aktuella frågor samt aktiviteter anges och prioriteras inför det kommande året.

Idéprogrammet kommer fortsatt vara grunden för en levande diskussion bland alla oss som är engagerade i diabetesfrågor och särskilt av oss som finns med i Svenska Diabetesförbundet.

För ett friskt liv med och en framtid utan diabetes

Svenska Diabetesförbundet är ett unikt förbund. Vi vet hur det är att leva med diabetes. Våra upp mot 21 000 medlemmar, våra nära 100 region- och lokalföreningar i hela Sverige, vår samlade kunskap och vårt engagemang gör oss till en självklar röst i frågor som rör livet med diabetes. Under alla faser och situationer i livet.

Som en rikstäckande diabetesorganisation med föreningar i hela landet kan Svenska Diabetesförbundet påverka på många nivåer i samhället. Detta gäller inte minst på den nationella och regionala politiska nivån som är centrala för villkoren för och utformningen av hälso- och sjukvården i hela landet.

Samtidigt är vi en betydande forskningsfinansiär, som bland annat genom Stiftelsen Svenska Diabetesförbundets forskningsfond – Diabetesfonden – är med att påverka hur förutsättningarna att leva med diabetes ser ut i framtiden. Diabetesfondens finansiella stöd, såväl som Svenska Diabetesförbundets kontakt med forskare, är viktigt för att stödja svensk diabetesforskning och ge framtidshopp till alla som lever med diabetes.

Allt detta gör oss unika.

Våra påverkansstrategiska utgångspunkter

Vi gör det enklare att leva med diabetes genom att öka kunskapen om diabetes i samhället och genom att alltid försöka peka ut möjliga vägar för ett bra liv med diabetes.

Vi är en stark opinionsbildare vad gäller diabetes och får genomslag i frågor som rör personer med diabetes, deras livskvalitet och villkor i samhället.

Vi arbetar långsiktigt och lösningsorienterat med vårt påverkansarbete, utifrån faktabaserad diabeteskunskap, våra egna undersökningar och medlemmarnas förtroende.

För att nå målen med vårt intressepolitiska påverkansarbete arbetar vi:

- med intressepolitiska frågor gemensamt inom hela förbundet - nationellt, regionalt eller lokalt gentemot beslutsfattare där möjligheten för framgång och förändring är störst.
- med planering, genomförande och uppföljning av gemensamma påverkansinsatser så att vi syns samt kan berätta för våra medlemmar och omvärlden vad vi gör och åstadkommer.
- med samarbetspartners där vi ser att vår gemensamma kraft, intressepolitiska kapacitet och möjlighet att öka kunskapen om diabetes blir större än om vi arbetare enskilt.

Våra viktigaste intressepolitiska frågor

Upp mot 600 000 personer lever med diabetes i Sverige idag, cirka nio av tio lever med typ 2-diabetes och runt tio procent med typ 1-diabetes. Diabetes klassas av Socialstyrelsen som folksjukdom, och antalet personer med diabetes förväntas öka framöver vilket påverkar hela samhället och inte minst hälso- och sjukvården. Svenska Diabetesförbundet vill fortsatt vara en kunskapsspridande medlemsorganisation som jobbar med att skapa förändringar och förbättringar så alla kan leva ett bra liv med diabetes.

Vi ska därför alltid eftersträva att höja kunskapen om hur det är att leva med diabetes, så att beslutsfattare på nationell, regional och lokal nivå ökar sin kunskap om sjukdomen och förstår hur den påverkar livet för den enskilde och för samhället i stort. Genom ökad kunskap och att peka på möjliga lösningar för ett bra liv med diabetes kan vi motverka fördomar, diskriminering och därmed skapa förutsättningar att nå större framgång i vårt intressepolitiska arbete.

Inför åren 2024-2027 har vi definierat tre områden som är särskilt viktiga i Svenska Diabetesförbundets intressepolitiska arbete:

1. Jämlik och god diabetesvård i hela landet

Alla som lever med diabetes ska få en god och likvärdig diabetesvård, detta oavsett exempelvis kön, ålder, bostadsort, utbildning, funktionsnedsättning, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller ekonomiska förutsättningar. Bemötande, behandling och tillgång till god vård, hjälpmedel och förbrukningsartiklar ska utgå från individens behov och vara jämlik i hela landet.

Svenska Diabetesförbundet arbetar fram mot 2027 särskilt för:

- att få till en jämlik, god och sammanhållen vård i hela Sverige där skillnaderna mellan och inom regionerna när det gäller tillgången till medicintekniska hjälpmedel och läkemedel samt behandlingsresultat minskar och de genomsnittliga behandlingsresultaten förbättras.
- att all diabetesvård alltid ska utgå ifrån den senaste evidensbaserade kunskapen och forskningen om sjukdomen så behandlingen för den enskilda individen alltid är modern och uppdaterad.

- att fler frågor som rör diabetesvården lyfts upp på nationell nivå – exempelvis styrning, ekonomiska förutsättningar i regionerna samt hur individens vårdbehov bedöms och bemöts.
- att vårdens resultat ska redovisas öppet och att vården därigenom kan jämföras, utvärderas och utvecklas.

2. Individ- och kunskapsbaserad vård och omvårdnad av personer med diabetes i hela landet

Den enskilde individens förutsättningar, medicinska behov och livskvalitet ska vara styrande i utformningen av hens vård oavsett hur och var den ges. Vården och omvårdnaden av personer med diabetes ska alltid vara baserad på aktuell och beprövad kunskap, vara säker och tillgänglig. Vården och omvårdnaden av personer med diabetes ger därmed individen bra och likvärdiga förutsättningar att ta ansvar för sin egenvård när hen kan, och den nödvändiga hjälpen när det inte är möjligt. På så sätt går det att leva ett bra liv med diabetes, hela livet.

Svenska Diabetesförbundet arbetar fram mot 2027 särskilt för:

- att behandling med läkemedel och hjälpmedel i första hand värderas utifrån dess effekter på individens hälsa och livskvalitet och i andra hand utifrån dess effekter på samhällsekonomin.
- att behandling ska ske ur ett individuellt helhetsperspektiv, med hänsyn såväl till individens fysiska som psykiska hälsa samt möjlighet att uppnå en bra livskvalitet.
- att personer med diabetes får rätt förutsättningar och utbildning för att sköta sin egenvård och ta sitt ansvar för sjukdomen utifrån sina unika individuella förutsättningar och behov.
- att barn och unga med diabetes och deras vårdnadshavare får ett bra bemötande i vården och att förutsättningarna för deras delaktighet i planering och beslut som berör dem själva ökar.
- att äldre med diabetes och deras anhöriga känner trygghet i att personal i hemtjänst, hemsjukvård och på äldreboende har bra utbildning och god kunskap i behandling och vård av diabetes – inklusive skillnader i vård och omsorg av personer med diabetes utifrån vilken typ av diabetes som de lever med.

3. Villkor och rättigheter i samhället

Personer som lever med diabetes ska bemötas jämlikt och respektfullt vid kontakt med myndigheter, vårdgivare, offentliga institutioner, försäkringsgivare och i samhället i stort. Hinder som står i vägen för ett så vanligt liv som möjligt trots en påfrestande kronisk sjukdom ska undanröjas. Diskriminering, särbehandling eller uteblivet lagstadgat stöd är aldrig acceptabelt.

Svenska Diabetesförbundet arbetar fram mot 2027 särskilt för:

- att barn och unga med diabetes och deras vårdnadshavare kan veta att förskolan och skolan ger rätt stöd så att alla kan känna trygghet när barnen vistas där.

- att vårdnadshavare till barn med diabetes får möjlighet till att ta ut tillfällig föräldrapenning (VAB) när de utbildar skolpersonal i barnets behov eller ställer upp som resurser i skolan då det saknas utbildad personal.
- att öka kunskapen om diabetes i samhället och hos offentliga aktörer som beslutar om regler som påverkar livet med diabetes exempelvis i relation till utbildning och arbetsmarknad.
- att de medicinska kraven samt synkraven för körkortsinnehav baseras på aktuell och relevant forskning, samt utveckling av metoder för att människor med diabetes ska få en individuell och rättvis bedömning av sin körförmåga.
- att människor med diabetes ska ha rätt till försäkringsskydd och ej diskrimineras.
- att transitionen (övergången) från barndiabetesvården till vuxendiabetesvården ska vara anpassad så personer med diabetes får rätt förutsättningar för att sköta sin egenvård och ta sitt ansvar för sjukdomen utifrån sina unika individuella förutsättningar och behov.
- att avgifter inom vården, exempelvis för undersökningar och intyg till myndigheter, ska ingå i högkostnadsskydd samt vara låga och lika över hela landet.